

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
رئیس هیأت مدیره
و نایب رئیس هیأت مدیره

دستورالعمل اجرائی پایان نامه دانشجویان دوره دکتری پزشکی عمومی

تهیه و تدوین در شورای پژوهشی دانشکده پزشکی

فهرست مندرجات صفحه

فصل ۱	انتخاب موضوع پایان نامه.....	۴
فصل ۲	بررسی و تصویب پیشنهادیه پایان نامه.....	۷
فصل ۳	استاد راهنما.....	۱۱
فصل ۴	بودجه، کد تحقیقاتی، قرارداد.....	۱۴
فصل ۵	نگارش پایان نامه.....	۱۶
فصل ۶	دفاع از پایان نامه.....	۱۸
فصل ۷	ارزشیابی پایان نامه.....	۲۳
فصل ۸	شرایط پذیرش مقاله به جای پایان نامه.....	۲۶
فصل ۹	شرایط پذیرش طرح پژوهشی به جای پایان نامه.....	۲۸

برنام خداوند جان و خرد

مقدمه:

دانشجویان دوره دکترای عمومی پزشکی موظفند معادل ۶ واحد آموزشی از دوره خود را به انجام پایان نامه اختصاص دهند. در این راستا شورای عالی برنامه ریزی آموزشی پزشکی کشور در بیست و پنجمین جلسه خود در تاریخ ۸۲/۱۲/۲۳ آئین نامه و دستور العمل اجرایی پایان نامه دانشجویان دوره های دکترای عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی را به تصویب رساند. به منظور شفاف سازی بیشتر مراحل مختلف انجام پایان نامه، بر اساس مفاد آئین نامه مذکور، این دستور العمل اجرایی در حوزه شورای پژوهشی دانشکده پزشکی بررسی و تصویب پیش نویس آن در شورای پژوهشی دانشکده پزشکی در تاریخ ۹۲/۸/۲۶ پس از اصلاحات نهایی به تصویب رسید. فصل هشتم این آیین نامه در مورخه ۹۵/۸/۴ مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفت.

شورای پژوهشی دانشکده پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

فصل اول
انتخاب موضوع پایان نامه

ماده ۱: پایان نامه دانشجویان دوره دکتری پزشکی عمومی مجموعاً ۶ واحد است که زمان انتخاب آن از شروع دوره کارآموزی تا زمان فارغ التحصیلی می باشد.

ماده ۲: پیش نیاز آموزشی انتخاب پایان نامه گذراندن دو واحد درس آمار و اپیدمیولوژی می باشد.

ماده ۳: فاصله زمانی از تصویب پیشنهاد تا دفاع بر اساس آئین نامه کشوری حداقل یکسال می باشد.

ماده ۴: هر دانشجو بعد از تصویب موضوع پایان نامه فقط یکبار حق تعویض آن را دارد که این تعویض باید با ذکر دلایل منطقی از طرف استاد راهنما بوده و به تأیید شورای پژوهشی دانشکده برسد. در صورت تعویض عنوان، مراحل تصویب عنوان جدید پایان نامه مجدداً تکرار می شود.

تبصره ۱: دانشجو حداکثر سه ماه بعد از تصویب پایان نامه، می تواند درخواست تغییر پایان نامه نماید

تبصره ۲: دانشجویانی که با موافقت شورای پژوهشی دانشکده و گروه از انجام موضوع پایان نامه خود انصراف داده اند و یک موضوع جدید انتخاب کرده اند و همچنین دانشجویانی که سقف سنوات تحصیلی آنها در شرف اتمام است از رعایت شرط فاصله یک سال بین تصویب و دفاع پایان نامه معاف می باشند. این مدت در هر صورت نباید کمتر از دو ماه برای پایان نامه های در قالب مطالعات پرونده ای باشد و یا بنابه تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای پژوهش دانشکده این مدت مشخص خواهد شد.

تبصره ۳: در مورد پایان نامه های انصرافی زمان دفاع حتماً از زمان تصویب پیشنهاد اول تا دفاع یکسال بوده و زمان بین تصویب پیشنهاد دوم و دفاع حداقل ۲ ماه باشد مشروط به تأیید گروه مربوطه و شورای پژوهشی دانشکده مبنی بر اینکه حجم فعالیت معادل ۴ واحد یعنی ۲۰۴ ساعت کار پژوهشی باشد و در نامه معرفی به معاونت آموزشی دانشکده فاصله زمانی را از تصویب پیشنهاد اول تا زمان دفاع محاسبه نمایند.

تبصره ۴: در صورتی که تغییر عنوان مستلزم تغییر گروه آموزشی نیز باشد کسب موافقت گروه های ذیربط الزامی است.

تبصره ۵: تصویب موضوع جدید پایان نامه مستلزم تعیین تکلیف موضوع قبلی (انصراف یا تبدیل آن به طرح پژوهشی) است.

تبصره ۶: هر دانشجو فقط یک مرتبه مجاز به تغییر استاد راهنما می باشد که این تغییر بایستی با موافقت طرفین و با ذکر دلایل کافی و مستند، به تصویب شورای پژوهشی دانشکده برسد.

ماده ۵: وظایف دانشجویان شرح زیر است :

۱. انتخاب واحد پایان نامه به عنوان یک واحد درسی در زمان مقرر
۲. مشاوره و تعیین استاد راهنما
۳. تکمیل فرم تصویب عنوان و پیش پروپوزال در گروه مربوطه با همکاری استاد راهنما
۴. تکمیل فرم مربوط به انتخاب موضوع پایان نامه و استاد راهنما (فرم ثبت طرح پیشنهادی پایان نامه)
۵. پیگیری روند ثبت موضوع پایان نامه با هماهنگی استاد راهنما
۶. فعالیت مستمر روی موضوع پایان نامه تحت نظارت استاد راهنما
۷. ارائه گزارش های پیشرفت کار تحقیق در دو مرحله ۲۵ درصد و ۷۵ درصد از پیشرفت، با هماهنگی استاد راهنما و مشاور. هر گزارش مورد تأیید دارای ۰/۵ نمره می باشد و در مجموع یک نمره از پایان نامه مربوط به گزارش پیشرفت کار می باشد (این نمره در نمره استاد راهنما در نمره نهائی لحاظ می شود).
۸. یک نمره از کل پایان نامه، مربوط به چاپ یا پذیرش مقاله منتج از پایان نامه در مجلات بین المللی ایندکس شده در نمایه های معتبر مانند: EMBASE, Scopus, ISI, Medline و یا در مجلات علمی - پژوهشی داخلی می باشد.

ماده ۶: دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی می بایست از شروع دوره کارآموزی پزشکی تا قبل از ثبت نام جهت شرکت در امتحان پیش کارورزی موضوع پایان نامه خود را انتخاب کرده و به تصویب شورای پژوهشی دانشکده برسانند.

ماده ۷: ارائه یک موضوع پایان نامه بصورت مشترک توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر ۳ نفر) پس از تأیید استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی و تأیید شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می باشد:

الف) حجم تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب) بخشهای واگذار شده به دانشجویان متناسب با اهداف درس پایان نامه آنان باشد.

ج) تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار شوند.

د) دانشجویانی که پیشنویس مشترک ارائه می نمایند الزاماً باید در یک دوره تحصیلی رشته پزشکی مشغول تحصیل باشند و در یک جلسه دفاع مشترک، از پایان نامه دفاع نمایند.

ماده ۸: هر دانشجو باید فقط یک موضوع را جهت پایان نامه خود انتخاب نماید.

ماده ۹: دانشجو می تواند یک موضوع تحقیقاتی را جهت پایان نامه مطابق روشهای زیر انتخاب کند:

۱. پیشنهاد موضوع از طرف دانشجو به استاد راهنما
۲. پیشنهاد موضوع از طرف استاد راهنما به دانشجو
۳. پیشنهاد موضوع از طرف مجریان طرحهای تحقیقاتی که در این صورت دانشجو یکی از مجریان و یا همکاران طرح خواهد بود (منوط به آنکه دانشجویان از ابتدای انجام قسمت عملی پایان نامه در آن دخیل باشند).
۴. پیشنهاد موضوع از طرف شرکتهای و موسساتی که متقاضی انجام خدمات تحقیقاتی هستند.

ماده ۱۰: هر پایان نامه می تواند دو استاد راهنما داشته باشد. که این موضوع با توجه به توافق دو استاد راهنما و رعایت سقف ۳ پایان نامه به صورت همزمان انجام خواهد شد.

فصل دوم

بررسی و تصویب پیشنویس پایان نامه

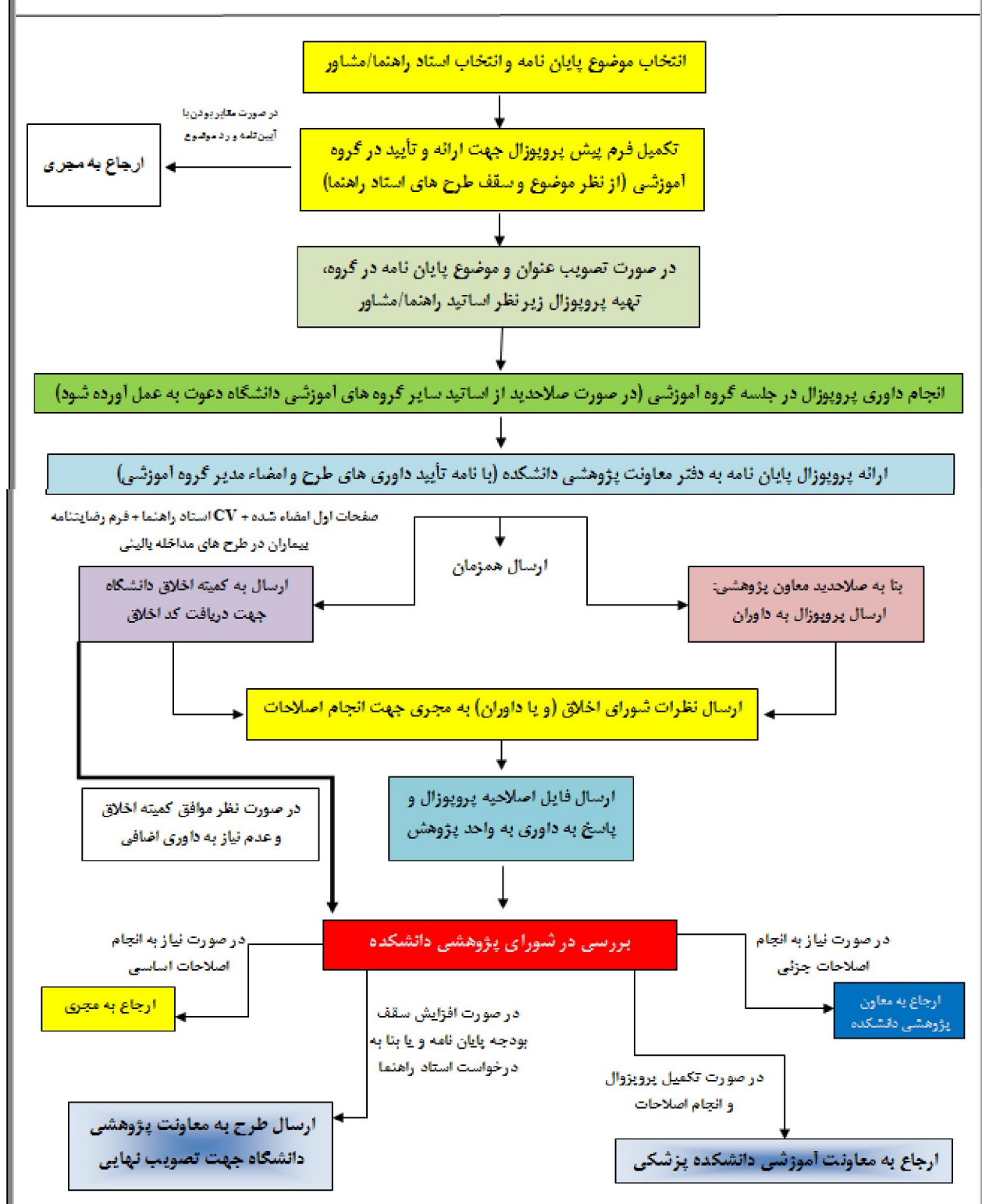
ماده ۱۱: در بررسی موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود:

تبصره: گروه آموزشی می تواند جهت اعلام نظر در مورد پیش نویس نظر کارشناسی علمی مراکز تحقیقاتی معتبر را اخذ نماید.

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق

فرایند انتخاب موضوع و تصویب پایان نامه در دانشکده پزشکی

ماده ۱۲: موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در ۵ سال اخیر در این دانشگاه ثبت نشده باشد. مسئولیت تکراری نبودن موضوع پایان نامه بعهدہ استاد راهنما و شورای پژوهشی دانشکده و گروه خواهد بود. تبصره: تکرار مطالعه در فاصله کمتر از ۵ سال با تأیید گروه و تصویب شورای پژوهشی دانشکده بلامانع است.

ماده ۱۳: گروه مربوطه موظف است همزمان با بررسی علمی پیشنهادی یا ناهماهنگی موضوع پایان نامه با خط مشی تحقیقاتی استاد راهنما و همچنین بودجه و رعایت کدهای اخلاقی (مانند کد IRCT) را بررسی و در صورتجلسه مربوطه درج نماید.

ماده ۱۴: اخذ پایان نامه بصورت مهمان در این دانشگاه منوط به اعلام موافقت دانشگاه مبدأ و با رعایت تمامی مفاد این آئین نامه امکانپذیر است. پس از تصویب پیشنهادی، فرم پایش جهت دریافت کد تحقیقاتی توسط کارشناس پژوهشی دانشگاه ارسال می گردد.

ماده ۱۵: پس از تصویب پیشنهادی پایان نامه در شورای پژوهشی دانشکده، فرم شناسنامه پایان نامه به همراه یک نسخه از پروپوزال، فرم رضایت آگاهانه، پرسشنامه ها، پایش فاکتورهای هزینه ها و داوری های انجام شده توسط گروه و داوران خارجی و همچنین پاسخ به داوری ها، و نهایتاً تصمیم نهائی به صورت صورتجلسه شورای پژوهشی دانشکده به صورت یک فایل الکترونیکی (Word-CD) به همراه نسخه های فیزیکی طی نامه رسمی از سوی شورای پژوهشی دانشکده به حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه ارسال می گردد.

فصل سوم

استاد راهنما

ماده ۱۶: تمامی پایان نامه ها الزاماً باید تحت راهنمایی استاد راهنما انجام شود. وظایف استاد راهنما شامل موارد زیر است:

۱. داشتن مسئولیت اصلی در هدایت مستقیم دانشجو و نظارت مستمر بر مراحل مختلف تحقیق و اصول اخلاقی پژوهش و صحت علمی مطالب مندرج در پایان نامه
۲. همکاری با دانشجو در تکمیل فرم پیشنهاد پایان نامه جهت ارائه به شورای پژوهشی دانشکده برای ثبت موضوع پایان نامه
۳. انجام و تکمیل مراحل تصویب پیشنهاد در گروه ظرف مدت حداکثر ۳ هفته.
۴. ارائه فرم اصلاح شده پیش نویس به معاونت پژوهشی دانشکده حداکثر ظرف مدت دو هفته از زمان دریافت و بررسی داوری ها و پیگیری های لازم
۵. تشکیل حداقل دو جلسه با مشارکت اساتید مشاور به منظور بررسی پیشرفت کار پایان نامه و تهیه صورت جلسه برای ارائه در زمان دفاع
۶. آماده سازی دانشجو در جهت جلسه دفاع از پایان نامه و شرکت در این جلسه (شرکت استاد راهنما در جلسه دفاع از پایان نامه الزامی است و در موارد خاص در صورت عدم حضور به عنوان نماینده باید یکی از اساتید مشاور پایان نامه که اشراف کامل بر روند انجام پایان نامه دارند در جلسه حضور داشته باشند).

ماده ۱۷: انتخاب استاد راهنما با رأی دانشجو و موافقت استاد راهنما و تحت نظارت پژوهش دانشکده از نظر رعایت سقف تعداد پایان نامه برای هریک از اساتیدراهنما صورت خواهد گرفت .

ماده ۱۸: مرتبه استاد راهنما برای انتخاب پایان نامه پزشکی عمومی، حداقل استادیاری است. در موارد استثنائی با تأیید شورای پژوهشی دانشکده می توان از اعضاء هیات علمی مربی (با حداقل پنج سال سابقه کار آموزشی و پژوهشی)، به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

ماده ۱۹: شرایط استاد راهنما:

۱. حتما سابقه حداقل دو مشاوره پایان نامه یا شرکت در کارگاه پایان نامه را داشته باشد.
۲. واحد پژوهش دانشکده ملزم به برگزاری کارگاه پایان نامه های به صورت مرتب و در بازه زمانی شش ماه می باشد.
۳. اگر پایان نامه ای با راهنمایی استادی از دانشکده دیگر به اجرا درآید توافق شورای پژوهشی دانشکده محل تحصیل دانشجو ضروری است
۴. سقف هدایت پایان نامه دوره دکترای عمومی پزشکی برای هر یک از اساتیدسه پایان نامه به صورت همزمان است. (این ۳ پایان نامه جدا از سقف ۳ طرح تحقیقاتی همزمان مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه برای هر عضو هیئت علمی می باشد).
۵. شورای پژوهشی دانشکده در صورت تصویب گروه مربوطه بر مبنای شاخص های ویژه ذیل می تواند بطور همزمان بیش از سه پایان نامه برای یک عضو هیئت علمی تصویب کند.

شاخص های ویژه:

الف: مدیر گروه یا نماینده مدیر گروه در شورای پژوهشی و اعضای شورای پژوهشی دانشکده به شرط شرکت مرتب در جلسات شورای پژوهشی دارای یک ظرفیت اضافی برای راهنمایی پایان نامه به طور همزمان هستند.

ب: براساس امتیاز کسب شده بر مبنای آئین نامه ارتقاء اعضاء هیئت علمی لحاظ شده در سامانه (ثبت فعالیت های اعضای هیئت علمی دانشکده) هر عضو هیئت علمی که امتیاز بالای ۲۰ از محل فعالیت های پژوهشی یکسال گذشته داشته باشد می تواند یک ظرفیت اضافی پایان نامه داشته باشد .
تبصره: ضروری است که در مقالات مستخرج از پایان نامه های دانشجویی در بخش acknowledgment مقاله مشخص شود که این مقاله مستخرج از پایان نامه دانشجویی بوده و شماره پایان نامه در این بخش ذکر گردد.

ماده ۲۰: در صورت لزوم، به پیشنهاد استاد راهنما حداکثر ۲ نفر از اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان پس از تأیید گروه به عنوان استاد مشاور تعیین می شود.

ماده ۲۱: در صورت عدم امکان هدایت پایان نامه توسط استاد راهنما، به مدت بیش از یک چهارم زمان پیش بینی شده برای اجرای پایان نامه باید استاد راهنمای دیگری بعنوان استاد راهنمای جایگزین توسط استاد راهنمای اول یا شورای پژوهشی دانشکده با هماهنگی دانشجو تعیین و به دانشجو معرفی شود.

ماده ۲۲: استاد مشاور دارای شرایط زیر است :

۱. استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و با تأیید شورای گروه جهت هدایت و مشاوره در اجرای پایان نامه مشخص میگردد. حداکثر تعداد اساتید مشاور ۲ نفر می باشد.
۲. استاد مشاور باید ترجیحاً از اعضای هیات علمی دانشگاه یا از محققین موسسات علمی و پژوهشی برجسته کشور پس تأیید شورای گروه باشد.
۳. اساتید مشاور باید حداقل دارای مرتبه مربی یا مدارک کارشناسی ارشد بوده و تخصص های لازم را در هدایت پایان نامه داشته باشد.
۴. هر استاد مشاور می تواند بطور همزمان مشاوره حداکثر پنج پایان نامه را به عهده داشته باشد افزایش بر اساس موافقت شورای پژوهشی دانشکده مربوط ممکن خواهد بود.

ماده ۲۳: وظایف استاد مشاور به شرح زیر است:

استاد مشاور، مشاوره پایان نامه در موارد مختلف (عمدتاً آمار حیاتی و روش تحقیق) را عهده دار است و کلیه نظرات اساتید مشاور در نهایت با توافق استاد راهنما در تدوین پایان نامه اعمال می گردد.

ماده ۲۴: تغییر استاد مشاور باید به پیشنهاد استاد راهنما و با ذکر دلایل کافی و قانع کننده بوده و به تأیید شورای پژوهشی دانشکده برسد.

تبصره: تغییر استاد مشاور صرفاً برای یکبار و حداکثر تا پایان نیمه اول زمان اجرای پایان نامه امکان پذیر است.

فصل چهارم
بودجه، کد تحقیقاتی، قرارداد

ماده ۲۵: استاد راهنما به عنوان مجری اصلی طرح محسوب شده و قرارداد بودجه پایان نامه توسط وی به امضاء می رسد.

ماده ۲۶: پرداخت هزینه های مربوط به پایان نامه منوط به تخصیص بودجه از طرف معاونت پژوهشی دانشگاه می باشد و بر مبنای بر آورد هزینه های پایان نامه بر اساس پیش فاکتور ارائه شده توسط مجری خواهد بود.

ماده ۲۷: چگونگی پرداخت هزینه در طول اجرای پایان نامه با هماهنگی معاونت پژوهشی دانشگاه صورت خواهد گرفت.

ماده ۲۸: در صورت عدم اجرای تمام یا بخشی از طرح توسط مجری با تائید شورای پژوهشی دانشکده بر اساس قوانین شورای پژوهش دانشگاه عمل می شود.

ماده ۲۹: مسئولیت کامل اجرای پایان نامه به عهده استاد راهنمای پایان نامه می باشد و در مواردیکه اجرای پایان نامه مستلزم همکاری با سازمانهای دیگر باشد استاد راهنما باید قبلاً موافقت همکاری با سازمانهای مربوطه را کسب نماید.

ماده ۳۰: چنانچه انجام پایان نامه منجر به کشف یا اختراع شود استاد راهنما موظف است مراتب را به طرف قرارداد اطلاع دهد. تعیین حقوق استاد راهنما پایان نامه و یا مؤسسه تحقیقاتی و همچنین روش ثبت اختراع یا کشف و بهره برداری از آن طبق آیین نامه مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

ماده ۳۱: کلیه لوازم و تجهیزاتی که از محل اعتبار پایان نامه تهیه می شود، پس از اتمام آن پایان نامه (و یا در صورت لغو قرارداد) در صورتیکه استاد راهنما مشغول فعالیت در یکی از واحدهای دولتی باشد، آن وسیله در اختیار آن واحد (مثلاً دانشکده، بیمارستان و یا آزمایشگاه محل طرح) قرار می گیرد.

فصل پنجم
نگارش پایان نامه

ماده ۳۲: هر پایان نامه باید شامل قسمت های زیر باشد :

الف) **جلد پایان نامه** شامل آرم و نام دانشگاه و مرکز تحقیقاتی همکار، نام دانشکده ، عنوان تحقیق، نام پژوهشگر، شماره طرح تحقیقاتی، نام استاد / اساتید راهنما به همراه رتبه علمی ایشان و نام استاد مشاور علمی و تاریخ نگارش.

ب) **صفحه عنوان** (مطابق صفحه جلد پایان نامه).

ج) **صفحه فرم درج رتبه** در پایان نامه (نام استاد راهنما و مشاور علمی نیز آورده شود).

○ فرم رتبه باید با امضا هیأت داوران، مدیر گروه، اساتید راهنما و مشاور، معاون پژوهشی گروه و دانشکده باشد.

○ صفحات تقدیر و تقدیم و قدردانی (از اساتید راهنما، اساتید مشاور، سازمانها و نهادها و افرادی که در انجام پژوهش تأثیر گذار بوده اند)

د) **چکیده**، در برگیرنده مقدمه، روش، نتایج، نتیجه گیری کلی و کلید واژه ها می باشد.

ه) **فصل اول: کلیات** که شامل مقدمه و بررسی متون ، پیشینه نظری ، پیشینه تحقیقاتی و تعریف واژه ها می باشد.

و) **فصل دوم: اهداف و فرضیات** که شامل هدف کلی ، اهداف اختصاصی ، اهداف کاربردی، سوالات و فرضیه های تحقیقی می باشد.

ز) **فصل سوم: مواد و روش ها** که شامل نوع پژوهش، جامعه آماری و مکان پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه گیری، معیارهای ورود و خروج، روش جمع آوری اطلاعات، ابزار جمع آوری اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل داده ها، پرسشنامه و فرم رضایت آگاهانه و چک لیست مورد استفاده می باشد.

ح) **فصل چهارم: نتایج**؛ نتایج حاصل از تحلیل های آماری و یا توصیف متغیرهای مورد مطالعه در قالب جداول و نمودارهای مختلف ناشی از تجزیه و تحلیل آماری اهداف مطالعه را دربر می گیرد .

ط) **فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری**؛ هدف کلی مطالعه؛ معرفی هر یک از نتایج حاصل، مقایسه با نتایج تحقیقات داخلی و خارجی، توضیح تفسیر و تبیین هماهنگی ها و مغایرت ها با نتایج تحقیقات دیگران و همچنین ذکر علل احتمالی نتایج بدست آمده را شامل می گردد. نتیجه گیری نیز به جمع بندی کلی مباحث ارائه شده و مهمترین نتایج بدست آمده بطور خلاصه اضافه شود.

ی) **پیشنهادات** : در ادامه فصل پنجم به ارائه برخی پیشنهادات اجرایی به سایر پژوهشگران و پیشنهادات کاربردی در راستای نتایج بدست آمده از پژوهش پرداخته می شود.

ک) **منابع**، که طبق الگوی رفرانس نویسی وانکور (Vancouver) تنظیم می گردد.

چگونگی نگارش بخش های مختلف پایان نامه به صورت ضمیمه در انتهای این آیین نامه آمده است .

ماده ۳۳: قراردادن چکیده انگلیسی در آخر پایان نامه هایی که به زبان فارسی نگارش شده اند، الزامی است.

ماده ۳۴: نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع است، ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی چکیده به زبان فارسی نیز تدوین و در آخر پایان نامه درج شود.

ماده ۳۵: ارائه نسخه الکترونیک پایان نامه و مقاله به معاونت پژوهشی دانشکده پزشکی به همراه پرینت مقاله مورد تأیید استاد راهنما (مهر و امضاء) جهت ارسال به معاونت پژوهشی دانشگاه برای مختومه نمودن پرونده طرح ضروری است.

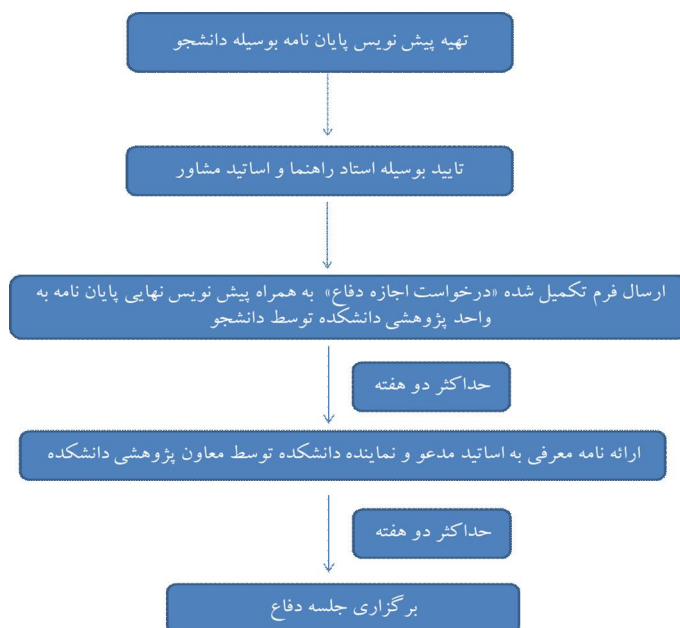
فصل ششم
دفاع از پایان نامه

ماده ۳۶: دفاع از پایان نامه برای کلیه دانشجویان مقطع دکترای عمومی الزامی است.

ماده ۳۷: دفاع از پایان نامه، پس از نگارش کامل پیش نویس آن توسط دانشجو و تأیید اساتید راهنما و اساتید مشاور و سپس بررسی توسط کارشناسان بخش پایان نامه واحد پژوهشی دانشکده مبنی بر قابل دفاع بودن پایان نامه در حضور هیأت داوران صورت می گیرد.
تبصره ۵: واحد پژوهشی دانشکده حداکثر ظرف دو هفته پس از دریافت پیش نویس پایان نامه در صورت تأیید، مجوز دفاع پایان نامه را صادر می نماید.

ماده ۳۸: معاونت پژوهشی دانشکده و کارشناسان واحد پژوهش موظفند ظرف مدت حداکثر دو هفته پس از دریافت پیش نویس پایان نامه اقدامات لازم جهت برگزاری جلسه دفاع را فراهم آورند.

ماده ۳۹: فرایند دفاع از پایان نامه به شرح ذیل می باشد:

تبصره ۱: پیگیری ارسال دعوت نامه و پیش نویس پایان نامه به اساتید مدعو و نماینده دانشگاه (هیأت داوران) به عهده دانشجو می باشد.

تبصره ۲: هنگام ارائه پیش نویس پایان نامه به هیأت داوران باید نسخه الکترونیک نیز ضمیمه گردد.

ماده ۴۰: در صورت صلاحدید مدیر گروه و معاونت پژوهشی دانشکده، دانشجو ملزم به ارائه اطلاعات خام و نتایج آنالیز آماری قبل از جلسه دفاع می باشد.

ماده ۴۱: زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه باید حداقل دو هفته قبل از موعد مقرر، با اعلام کتبی توسط استاد راهنما به اطلاع معاون پژوهشی دانشکده برسد.

تبصره ۱: جلسه دفاع به صورت عمومی برگزار می گردد.

تبصره ۲: هماهنگی درج آگهی در تابلو اعلانات گروه آموزشی و دانشکده و بیمارستان ها به عهده دانشجو خواهد بود. در صورت عدم نصب آگهی در تابلو اعلانات گروه آموزشی، دانشکده و بیمارستان ها، ۵/۰ نمره از نمره نهائی پایان نامه کسر خواهد شد.

تبصره ۳: اطلاع رسانی زمان و مکان برگزاری جلسه دفاع توسط معاونت پژوهشی دانشکده با نصب اطلاعیه در بورد پژوهش دانشکده انجام می شود.

ماده ۴۲: گروه آموزشی موظف است تسهیلات لازم جهت جلسه دفاع از پایان نامه را فراهم آورده و امکانات مورد نیاز جهت ارائه مطلوب پایان نامه را در اختیار دانشجو و استاد راهنما قرار دهد.

تبصره ۱: در مواردی که استاد راهنما با دلایل مستند و مورد تأیید معاونت پژوهشی برای خود جانشین مشخص کرده باشد، این جانشین می تواند در جلسه دفاع از پایان نامه، به جای استاد راهنما حضور یافته و وظایف محوله را انجام دهد.

تبصره ۲: در مواقعی که دانشجو متعهد به دفاع از پایان نامه تا تاریخ مشخص، از جمله (پذیرش در دوره دستیاری، رعایت سنوات تحصیلی و...) باشد، معاونت پژوهشی دانشکده و گروه مربوطه موظف هستند تسهیلات لازم جهت دفاع به موقع را فراهم نماید.

ماده ۴۳: تغییر زمان و مکان جلسه دفاع پایان نامه صرفاً یک بار با تأیید استاد راهنما و مدیر گروه امکان پذیر می باشد و حداقل ۴۸ ساعت قبل از جلسه بایستی هماهنگی های لازم توسط دانشجو صورت پذیرد.

ماده ۴۴: هیأت داوران که مسئولیت تصمیم گیری نهایی در مورد پایان نامه ها را بر عهده دارند، با حضور اعضای زیر تشکیل می شود.

- نماینده گروه آموزشی مربوطه (عنوان ناظر و رئیس جلسه)
- استاد یا اساتید راهنمای پایان نامه
- استاد یا اساتید مشاور پایان نامه
- نماینده پژوهش دانشکده (نماینده منتخب یک عضو از شورای پژوهشی دانشکده می باشند)
- استاد مدعو (داور اول)
- استاد مدعو (داور دوم)

تبصره ۱: استاد راهنما در صورت تمایل می تواند نام دو نفر عضو هیأت علمی داخل یا خارج از دانشکده را به عنوان داور به معاونت پژوهشی دانشکده پیشنهاد نماید.

تبصره ۲: جلسه دفاع با حضور حداقل ۳ نفر از اعضای هیأت علمی (به جز اساتید راهنما و مشاور پایان نامه) رسمیت خواهد داشت.

تبصره ۳: حضور استاد راهنما، دانشجو، نماینده گروه در جلسه دفاع از پایان نامه الزامی است.

تبصره ۴: نماینده گروه آموزشی مربوطه بعنوان ناظر جلسه دفاع و حسن انجام اصلاحات احتمالی حضور خواهد داشت.

تبصره ۵: حضور نماینده پژوهش دانشکده در هر جلسه دفاع به منزله شرکت در یک جلسه شورای پژوهشی دانشکده خواهد بود.

تبصره ۶: عنوان داور اول و دوم برای مشخص شدن تعداد داوران است و آراء ایشان دارای ارزش مساوی می باشد.

ماده ۴۵: کلیه دانشجویان موظف به دفاع از پایان نامه خود حداکثر تا آخرین نیمسال تحصیلی می باشند و چنانچه دانشجو در چارچوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از پایان نامه خود دفاع و نمره قبولی کسب نماید، علیرغم اینکه کلیه واحدهای درسی دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانده باشد، دوره تحصیلی ایشان ناتمام خواهد بود.

ماده ۴۶: پس از تشکیل جلسه دفاع، تاریخ تصویب یا دفاع از پایان نامه و نمرات آن غیر قابل تغییر است.

ماده ۴۷: جلسه دفاع مجدد در صورت قابل قبول نبودن دفاع و یا وجود ایرادات اساسی، با فاصله زمانی مقتضی از جلسه قبلی به تشخیص هیأت داوران برگزار خواهد شد.

فرایند دفاع از پایان نامه به شرح ذیل خواهد بود :

دفاع از پایان نامه توسط دانشجو یا دانشجویان در تاریخ و مدت مقرر

تکمیل فرم ارزشیابی جلسه دفاع توسط هیات داوران و جمع بندی نمره توسط نماینده گروه

تکمیل فرم صورتجلسه دفاع به تعداد اساتید راهنما و مشاور بعلاوه سه و دریافت امضاء هیات داوران با نظارت نماینده گروه

انجام اصلاحات در صورت نیاز و تایید بهیبه نماینده گروه آموزشی مربوطه

تکمیل فرم تأیید تکثیر و صحافی توسط استاد راهنما و تایید نماینده گروه

صحافی پایان نامه به تعداد اساتید راهنما و مشاور بعلاوه سه

تحویل پایان نامه های صحافی شده به اساتید راهنما و مشاور و کتابخانه دانشگاه و تکمیل فرم تحویل نسخه های پایان نامه

ارائه فرم تحویل نسخه پایان نامه به واحد پژوهش دانشکده

ارسال نامه معاونت پژوهش دانشکده مبنی بر انجام کامل واحد دفاع از پایان نامه و اعلام نمره پایان نامه به واحد آموزش دانشکده جهت ثبت و انجام مراحل فارغ التحصیلی

فصل هفتم
ارزشیابی پایان نامه

ماده ۴۸: ارزشیابی پایان نامه در پایان جلسه دفاع و از طریق فرم نمره دهی تهیه شده با مسئولیت نماینده گروه مربوطه انجام خواهد شد.

ماده ۴۹: ارزشیابی پایان نامه به عهده اعضاء هیأت داوران است که نتیجه آن در پایان جلسه دفاع در فرم های ارزشیابی پایان نامه ثبت می شود.

تبصره: هیأت داوران بلافاصله پس از دفاع در جلسه ای جداگانه، بدون حضور دانشجو و سایر مدعوین، اقدام به تکمیل فرم ارزشیابی و جمع بندی و استخراج نمره پایان نامه می نمایند.

ماده ۵۰: فرم صورتجلسه دفاع و برگه های ارزشیابی پس از امضای هیأت داوران، باید توسط نماینده گروه پس از تأیید انجام اصلاحات توسط دانشجو به صورت رسمی و محرمانه به حوزه معاونت پژوهشی دانشکده ارسال شود.

ماده ۵۱: ۲۰ نمره پایان نامه بر اساس بارم بندی ذیل تقسیم خواهد شد:

۱۹ نمره آن در جلسه دفاع بر اساس میانگین نمرات اعضای هیأت داوران (به تساوی و با ضریب یک) و میانگین نمرات اساتید راهنما و استاد مشاور (با اعمال ضریب ۲) خواهد بود.

* رتبه عالی صرفاً به پایان نامه هایی تعلق می گیرد که منجر به چاپ یک مقاله علمی پژوهشی در مجلات دارای رتبه علمی پژوهشی باشد.

تبصره: به پایان نامه هایی که بصورت مقاله در مجلات علمی - پژوهشی چاپ شده و یا مجوز چاپ گرفته اند، به شرح زیر امتیاز تشویقی تعلق خواهد گرفت:

۱ - مقالات چاپ شده در مجلات علمی - پژوهشی ایندکس شده در سایت های بین المللی با **impact factor** زیر ۱: ۲ نمره

۲ - مقالات ایندکس شده در PubMed و مجلات با IF بالای یک: ۳ نمره تعلق خواهد گرفت.

ماده ۵۲: ارزشیابی پایان نامه ها با توجه به نمرات اخذ شده به چهار رتبه به شرح ذیل متمایز می شوند:

پایان نامه های با نمره ۱۸ تا ۱۹	✓ عالی
پایان نامه های با نمره ۱۶ تا ۱۷/۹۹	✓ بسیار خوب
پایان نامه های با نمره ۱۴ تا ۱۵/۹۹	✓ خوب
پایان نامه های با نمره کمتر از ۱۴	✓ غیر قابل قبول

ماده ۵۳: چنانچه تعیین نمره دانشجو مشروط به انجام تغییرات در پایان نامه باشد، دانشجو موظف است با هماهنگی استاد راهنما اصلاحات لازم را انجام داده و پس از تأیید اصلاحات انجام شده توسط نماینده گروه آموزشی نمره نهایی اعلام می گردد.

ماده ۵۴: زمان ارائه پایان نامه توسط دانشجو در جلسه دفاع حداکثر ۳۰ دقیقه خواهد بود.

ماده ۵۵: چنانچه پایان نامه توسط دو دانشجو اخذ شده باشد، باید در ارائه و دفاع از پایان نامه هر دو دانشجو شرکت فعال داشته باشند.

ماده ۵۶: پس از برگزاری جلسه دفاع، دانشجو موظف است پایان نامه خود را به تعداد اساتید راهنما و مشاور بعلاوه سه نسخه صحافی (۲ نسخه کتابخانه مرکزی دانشگاه، یک نسخه دانشجو) به کتابخانه و افراد مربوطه تحویل نماید.

• **تذکر مهم:** فرم صورتجلسه دفاع امضاء شده توسط هیأت داوران که حاوی نمره دانشجو می باشد، بایستی حتماً در انتهای پایان نامه صحافی گردد.

تبصره: پس از تحویل نسخه های پایان نامه، فرم تکمیل شده مربوطه توسط دانشجو به واحد پایان نامه معاونت پژوهشی دانشکده تحویل گردد.

ماده ۵۷: نمره پایان نامه طی نامه کتبی از حوزه معاونت پژوهشی دانشکده به آموزش دانشکده ابلاغ می گردد.

فصل هشتم

شرایط پذیرش مقاله به جای پایان نامه

ماده ۵۸: این فصل از آیین نامه مربوط به طرح هایی می شود که قبل از ثبت موضوع پایان نامه (قبل از آزمون پیش کارورزی) توسط دانشجو انجام می شوند و از این طرح ها مقاله ای منتشر می گردد؛ در این حالت گروه آموزشی می تواند عنوان مقاله را بجای موضوع پایان نامه تنها یک دانشجو به واحد پایان نامه دانشکده ارائه دهد.

ارائه مقاله با احراز شرایط زیر به جای پایان نامه بلامانع است:

(۱) مقاله از نوع تحقیقی اصیل (Original Article) باشد .

(۲) استاد راهنما داشته باشد. (استاد راهنمای وی یکی از اعضای هیأت علمی گروههای دانشکده پزشکی بجنورد باشد)

(۳) یک مقاله منحصرأ به عنوان پایان نامه تنها یک دانشجوی پزشکی عمومی که نام ایشان در لیست نویسندگان مقاله قرار دارد مورد پذیرش است و انتخاب این دانشجو با نظر استاد راهنما می باشد .

(۴) مقاله در یکی از مجلات علمی - پژوهشی داخلی یا ایندکس شده خارجی به چاپ رسیده باشد و یا مجوز نهایی چاپ دریافت نموده باشد.

(۵) عضو هیأت علمی هر دو سال تنها یک مرتبه می تواند از این امکان استفاده کند.

(۶) حاصل طرح پژوهشی تصویب شده در یکی از شوراهای پژوهشی مصوب دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی بوده و مورد تأیید گروه و شورای پژوهشی دانشکده پزشکی قرار گرفته باشد. همچنین دانشجو بایستی یکی از همکاران در طرح پژوهشی مذکور باشد.

تبصره: پایان نامه هایی که به صورت طرح تحقیقاتی مورد تصویب قرار گرفته اند و مقاله ای از آنها به چاپ رسیده است، فقط از امتیاز مقاله پایان نامه برخوردار خواهند بود و نمره نهایی پایان نامه در این صورت افزایش خواهد داشت؛ لذا استاد راهنما نمی تواند این مقاله را به جای پایان نامه دانشجویی ارائه نماید.

ماده ۵۹: ارائه مقاله بجای دفاع پایان نامه باید طی درخواست رسمی از گروه آموزشی مربوطه به معاونت آموزشی دانشکده جهت انجام جلسه دفاع پایان نامه صورت گیرد.

ماده ۶۰: نمره مقاله پذیرفته شده به جای پایان نامه حداقل ۱۷ و بین ۱-۳ نمره توسط هیأت داوران قابل افزایش خواهد بود.

ماده ۶۱: کتب تألیف یا ترجمه شده بعنوان پایان نامه پذیرفته نمی شود .

فصل نهم

شرایط پذیرش طرح پژوهشی به جای پایان نامه

ماده ۶۲: طرح های تحقیقاتی مصوب در شوراهای پژوهشی دانشگاه یا دانشکده، می تواند بعنوان پروپوزال پایان نامه دانشجو پذیرفته شود. **تبصره:** یکی از اعضای هیات علمی گروه های آموزشی دانشکده بایستی در این طرح به عنوان مجری مشارکت داشته باشد.

ماده ۶۳: دانشجو می تواند مجری اصلی، سایر مجریان و یا همکار اصلی طرح باشد. **تبصره:** در خصوص طرح های گرانت و یا طرح های پژوهشی بزرگ که اساتید مجری آنها هستند و دانشجو بعداً به همکاران طرح می پیوندد، دانشجو می تواند توسط مجری اصلی طرح به عنوان همکار جدید به معاونت پژوهشی دانشگاه معرفی گردد.

ماده ۶۴: گروه های آموزشی، پیشنهاد استاد راهنما و درخواست دانشجو را مبنی بر وارد شدن در بخشی از یک طرح گرانت و یا یک طرح پژوهشی مصوب بررسی می نمایند و چنانچه عنوان و حجم کار پژوهشی در نظر گرفته شده در آن طرح دانشجو و حجم کار پژوهشی پایان نامه با رشته تحصیلی و حجم کار پایان نامه دانشجو مطابق و تناسب داشته باشد، موافقت شورای گروه به دانشکده پزشکی اعلام می گردد. بدیهی است بررسی علمی و متدولوژیک مجدد طرح لازم نیست. پس از انجام کار پژوهشی موظف تعیین شده در طرح تحقیقاتی، کارورز باید در جلسه دفاع از فعالیت پژوهشی خود در طرح مربوطه دفاع نماید. بدیهی است مراحل دفاع، نگارش و ارزشیابی پایان نامه مشابه شرایطی است که در پروپوزال پایان نامه ارائه شده است.

ماده ۶۵: چنانچه حجم کار پژوهشی در خصوص مقطع تحصیلی مورد نظر در طرح پژوهشی ارائه شده کافی نباشد، مجری طرح با مشارکت دانشجو می تواند بخشی از مرحله دیگر پژوهش را در غالب پروپوزال تکمیلی ارائه دهد تا نظر شورای پژوهشی گروه مربوطه تأمین شود.

تبصره: در صورت نیاز به بودجه اضافی، مجری اصلی طرح درخواست خود را به شورای تصویب کننده طرح اولیه ارائه می نماید.

ماده ۶۶: تقاضای تبدیل طرح به پایان نامه باید در ابتدا و یا در حین اجرای طرح و حتماً شش ماه قبل از ارائه گزارش نهایی و پایان طرح ارائه شود.

تبصره: در صورت چاپ مقاله و یا گرفتن پذیرش مقاله در مجلات معتبر علمی پژوهشی داخلی یا خارجی ملاک «ارائه پروپوزال یکسال قبل از ارائه گزارش نهایی» مدنظر قرار نمی گیرد.

ماده ۶۷: جایگزین شدن طرح پژوهشی بعنوان پایان نامه دانشجو در شورای پژوهشی گروه و دانشکده پزشکی بررسی و تصویب می شود.

ماده ۶۸: حقوق مادی و معنوی مربوط به پایان نامه بر اساس توافق بین مجریان برای آنان محفوظ است.

این آئین نامه در ماده ۶۸ و ۲۷ تبصره در مورخه ۱۳۹۳/۱۱/۲۸ به تصویب شورای پژوهشی دانشکده پزشکی بجنورد رسیده و از تاریخ تصویب لازم الاجراست و کلیه مقررات و قوانین مغایر با آن لغو می گردد.